

Žurnál

Univerzity Palackého v Olomouci

4. prosince 2009

V ČÍSLE:

9

Ročník 19

Novinky ve výzkumu nádorových onemocnění • Tři výtvarné školy v Uměleckém centru UP • Z jednání AS UP • Jak to vidí současný student a bývalý rektor • CMTF otevře zcela ojedinělý obor • Před dvaceti lety aneb I takoví jsme byli (VII.)

• K vrcholům listopadových oslav patřila světová premiéra hudebního dramatu „Labyrint vášně“ skladatele a pedagoga UP dr. Tomáše Hanzlíka a libretisty Mgr. Davida Hrbka. Návštěvníci Moravského divadla Olomouc se 23. 11. mohli ponořit do děje inspirovaného řeckou mytologií, plného tajemství, erotiky i humoru, krásných kostýmů i dech beroucích masek.

-red-, foto -mo- ▶

Držitel Pulitzerovy ceny hostem amerikanistů

Čestným hostem 17. mezinárodního kolokvia amerických studií, které proběhlo v polovině listopadu na FF UP, byl letos americký historik Leon F. Litwack z Kalifornské Univerzity Berkeley. Jeho kniha *Been in the Storm So Long: The Aftermath of Slavery* (1979) obdržela hned dvě prestižní ceny: Pulitzerovu cenu a National Book Award v oblasti historiografie. Akci zahájil prof. Litwack emotivní ústřední přednáškou o americkém rasismu za první a druhé světové války a poválečné diskriminaci černošských veteránů a účastnil

se diskusního panelu o proměnách afroamerických studií. Plenární přednášku o Hugginsově pojetí Harlemské renesance přednesl prof. Josef Jařab.

Letošní téma kolokvia *Black Odyssey Continued* (Černá odysea – pokračování) bylo věnováno osobnosti jednoho ze zakladatelů africkoamerických studií, Nathanu I. Hugginsovi (1927-89). Huggins se stal prvním ředitelem Du Boisova Institutu pro africký a afroamerický výzkum na Harvardské univerzitě. Mezi jeho nejznámější práce patří monografie o Fredericku Douglassovi (1980), dále monografie o Harlemské renesanci (1971) a monografie s názvem *Černá odysea: afroamerický úděl v otroctví* (1990). Díky osobním kontaktům prof. Josefa Jařaba se podařilo po Hugginsově smrti získat v 90. letech jeho osobní knihovnu o počtu téměř dvou tisíc svazků. Slavnostní otevření převzetí sbírky bylo v roce 1993 spojeno s kolokviem amerických studií, jehož se tehdy zúčastnili velké osobnosti afroamerických studií, jako např. harvardští profesori Werner Sollors a Henry Louis Gates, snad nejznámější afroamerický literární historik a teoretik.

Sbírka Hugginsovy knihovny představuje jedinečný soubor literatury pro všechny badatele v oblasti afroamerických studií a položila základy pro další

Dokončení na str. 8

Den otevřených dveří UP 2009 Univerzita otevřela brány veřejnosti

Jako každoročně i letos přichystala Univerzita Palackého na poslední listopadovou sobotu Den otevřených dveří. Zájemcům o studium se otevřely brány všech osmi fakult, v jejichž prostorách univerzity měli návštěvníci možnost získat veškeré potřebné informace o studijních oborech, podmínkách přijímacího řízení nebo potřebných náležitostech přihlášek.

Na fakultách probíhaly tradiční informační semináře a setkání se zástupci vedení fakult. V předem stanovených blocích mohli zájemci získat odpovědi na své dotazy týkající se studia a konkrétních studijních oborů.

Stejně jako v minulých letech nechyběl v programové nabídce pro veřejnost ani doprovodný program. Např. na Fakultě tělesné kultury mohli návštěvníci za asistence odborníků fakulty změřit své tělesné složení prostřednictvím přístroje InBody, který ukazuje množství tuku a vody v těle a diagnostikuje například také svalovou nerovnováhu. K dispozici byli rovněž specialisté na diagnostiku chůze a zatížení končetin a zájemci si mohli vyzkoušet také jízdu na sportovním vozíčku pro tělesné postižené či si za asistence studentů zahrát showdown (stolní tenis pro osoby se zrakovým postižením).

V budově Teoretických ústavů Lékařské fakulty zase studenti předvedli názorné ukázky první pomoci a dalších postupů v případě úrazů, otevřena byla také některá specializovaná pracoviště, například Ústav patologie, Ústav biologie, Ústav normální anatomie nebo Ústav mikrobiologie. Na stejném místě se uchazečům o studium na UP představila i nejmladší z osmi fakult UP, Fakulta zdravotnických věd.

Cyrlometodějská teologická fakulta připravila pásmo krátkých filmů z oblasti humanitární pomoci a výstavu fotografií ze studentských praxí a akcí fakulty.

V průběhu sobotního dopoledne byly pro veřejnost otevřeny také některé prostory Rektorátu UP, konkrétně Velká zasedací místnost a pracovna rektora. Role průvodců po této architektonické památce se ujali pedelové, kteří zároveň vítali a informovali návštěvníky při vstupu do objektu na Křížkovského ulici.

K novinkám letošního Dne otevřených dveří UP patří speciální autobusová linka, kterou vypravila univerzita ve spolupráci s Dopravním podnikem Olomouc. Autobus byl návštěvníkům k dispozici zdarma a v pravidelných intervalech je přepravoval na jednotlivé fakulty.

-chat-, foto -mo-

Dvě dekady české literatury

K výročí dvaceti let pádu totality připravila Katedra bohemistiky FF UP ve spolupráci s dalšími bohemistickými pracovišti dvoudenní konferenci Dvě dekady demokracie – Česká literatura 1989–2009. Ta proběhla ve dnech 17. a 18. 11. v prostorách Uměleckého centra UP a zazněly na ní příspěvky čtyř desítek domácích i zahraničních badatelů.

Po slavnostním zahájení jako první vystoupil vedoucí Ústavu pro českou literaturu AV ČR Pavel Janoušek s úvahou na téma současné krize literatury. Také další příspěvky Jaroslava Meda či bulharské bohemistky Anjeline Penčevy byly zaměřeny spíše obecněji k reflexi polistopadového literárního života. Teprve v odpolední a večerní části prvního dne jednání se pozornost referujících přesunula ke konkrétním textům prozaickým a dramatickým. Fundované o této oblasti promluvil například literární historik a kritik Vladimír Novotný z plzeňské univerzity, olomoucký bohemista Erik Gilk a pražský teatrolog Vladimír Just. Diskuse nad problematikou literárního vývoje posledních dvaceti let se z jednacího sálu poté plynule přesunula do přízemí Uměleckého centra, kde již byl pro všechny účastníky připraven slavnostní raut. První den konference pak zakončilo vystoupení Přemysla Ruta – komentované pásmo dobových písní s vlastním klavírním doprovodem.

Druhý den se program symposia odehrával v reprezentativních prostorách Kaple Božího Těla. Dopolodní příspěvky se zabývaly převážně poezií a její funkcí v současné české literatuře. Tematicky pestrý odpolední blok zahájila Blanka Hemelíková referátem na téma literární cenzury, o esejích Milana Kundery promluvil maďarský bohemista László Kovács, češtinu ve slovenských prozaických textech analyzovala Marta Součková z Prešovské univerzity. Po závěrečném příspěvku Libora Martinka převzal slovo vedoucí katedry bohemistiky FF UP Lubomír Machala. Zhodnotil průběh setkání a poděkoval všem referujícím i hostům za podnětné referáty a diskusní příspěvky. K úspěchu setkání lze připočíst i fakt, že navzdory státnímu svátku a řadě paralelně probíhajících akcí si cestu na bohemistickou konferenci našlo také několik desítek studentů UP, kteří se jednání aktivně zúčastnili.

Organizačně a finančně byla akce zajištěna grantem ESF Bohemistika: obor pro třetí tisíciletí.

Mgr. Z. Zemanová, Katedra bohemistiky FF UP

Úspěch studenta FTK v soutěži Erasmus Student Label 2009

Jako druhá nejlepší byla ohodnocena práce studenta Fakulty tělesné kultury UP Jana Marcaníka v soutěži o nejlepší studentskou esej Erasmus Student Label 2009, která probíhala v průběhu letošního října. Soutěž, která oceňuje zajímavé studentské příběhy popisující jejich zkušenosti se studijním pobytem v rámci programu Erasmus, byla vyhlášena v září 2009 Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy, která je součástí Domu zahraničních služeb MŠMT. V oceněné práci se Jan Marcaník, student 6. ročníku oboru Rekreatologie, věnuje svému

Onkologické sympozium: novinky ve výzkumu, diagnostice a léčbě nádorových onemocnění

Více než dvě stovky odborníků na nádorová onemocnění se popáté sešlo při příležitosti konference Dny prediktivní, diagnostické a experimentální onkologie. Součástí setkání, uskutečněného ve dnech 25.–27. 11. v Regionálním centru Olomouc, bylo i Sympozium o cílené biologické léčbě.

„Hlavním přínosem konference je vytváření prostoru pro dialog a přibližování onkologického výzkumu ke klinické praxi. Je nesporné, že současný onkologický výzkum musí mít interdisciplinární charakter, a je zde tedy nutná provázanost a spolupráce vědců a odborníků zaměřených na klinickou praxi,“ uvedl doc. Marián Hajdúch, předseda organizačního výboru a vedoucí Laboratoře experimentální medicíny LF UP a FNO.

Cílená biologická léčba na rozdíl od klasické chemoterapie více šetří zdravé tkáně a naopak lépe působí na nádorové buňky. Klade mimořádný důraz na lepší poznání molekulární podstaty nádorových onemocnění a kvalitní genetickou diagnostiku nádorů. Oblast cílené biologické léčby má podle odborníků velkou budoucnost. „V Olomouci jsme v současné době na prvním místě v ČR, co se týká počtu prováděných studií v oblasti biologické léčby pacientů se zhoubnými nádory ledvin,“ uvedl přednosta Onkologické kliniky a koordinátor Komplexního onkologického centra FNO prof. Bohuslav Melichar. Podle jeho slov olomoučtí odborníci ověřují v rámci celosvětových studií optimální postup léčby a kombinace nových preparátů např. v léčbě karcinomu prsu, tlustého střeva, konečníku a slinivky břišní. I když je cílená biologická léčba používána jako doplněk terapie, disponuje obrovským potenciálem. „Výrazem toho je i zavedení dalšího genetického vyšetření u nádorů plic, vyšetření aktivujících mutací genu EGFR1 u pacientů s nádory plic, kterým bude v příštím roce podávána cílená biologická léčba zaměřená na EGFR1 receptor,“ doplnil doc. Marián Hajdúch.

V rámci konference hovořil o nových protinádorových léčivech a léčebné strategii také prof. Pavel

Klener, významný odborník v onkologii, někdejší prorektor Univerzity Karlovy a první porevoluční ministr zdravotnictví ČR. Představen byl také projekt Posílení výzkumné infrastruktury pro léčbu chronicky nemocných dětí, jehož prostřednictvím LF UP a FNO získaly špičkové vybavení na studium molekulární podstaty nemocí – včetně nádorových – v částce téměř jeden milion eur z grantu Islandu, Lichtenštejnska a Norska. Pořízené vybavení slouží mimo jiné i k výzkumu a diagnostice nádorů dětí i dospělých. -map-

Prof. Erazim Kohák se setkal se studenty UP

Jeden z významných českých filozofů prof. Erazim Kohák navštívil v minulém týdnu Olomouc a představil zde svou nejnovější knihu „Domov a dálava. Kulturní totožnost a obecné lidství v českém myšlení“. V průběhu svého pobytu v hanácké metropoli také přednášel a besedoval v aule FF se studenty olomoucké univerzity. -red-, foto -mo-

Jana Lorencová: můj život s pátrací žurnalistikou

Především o limitech a možnostech pátrací žurnalistiky se 24. 11. dozvěděli studenti Katedry bohemistiky FF UP, když v rámci cyklu „Mediační teorie a praxe“ hovořila ve filmovém sále FF UP Jana Lorencová, přední česká investigativní žurnalistka a držitelka Ceny Ferdinanda Peroutky.

„V České republice už v podstatě neexistuje formát, pro nějž bychom mohli tyto reportáže připravovat. Jestliže jste ještě nedávno mohli zhlédnout pořady Na vlastní oči, Klekání či Nadoraz, tak dnes lze investigativní žurnalistiku snad vidět jen v pořadu Reportéři. I ten však obsahuje spoustu tzv. vaty,“ sdělila novinářka.

Jana Lorencová, autorka knihy Krvavé oleje – můj přítel vrah, je jednou z těch, kteří v době totality nemohli ani psát ani točit. Ke své profesi se vrátila po Listopadu 1989. Věnovala se především reportážím zaměřeným na korupci, tunelování a podobná témata. V rámci besedy se studenti mohli dozvědět mnohé, co s touto profesí souvisí.

Pro Janu Lorencovou je investigativní žurnalistika hlavní náplň života. Na otázku jedné ze studentek, jak se jí v pátrací žurnalistice žije, však odpověděla: „Bíbě“.

Přednáška s názvem „Možnosti a limity investigativní žurnalistiky v České republice“ proběhla v rámci projektu Bohemistika: obor pro 3. tisíciletí. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. -map-

Práva v Praze, Brně a Olomouci: žádní „rychloučtí“

MŠMT zveřejnilo 20. 11. výsledky kontrol na všech právnických fakultách v ČR. Jejich cílem bylo prověřit standardní délky studií absolventů těchto fakult a byly provedeny na základě dat Sdružených informací matrik studentů. Ministerstvo své šetření ukončilo zhruba před měsícem a následně vyzvalo rektory Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity a Univerzity Palackého o prošetření zjištěných nesrovnalostí. Rektor UK v Praze ověřil studium celkem 50 absolventů, rektor MU provedl kontrolu 117 absolventů a rektor UP v Olomouci zkontroloval ukončení studia u 11 případů. Všichni rektori po prověření sporných případů shodně konstatovali, že u žádného z nich nezjistili rozpor s akreditovaným studijním programem a příslušným studijním a zkušebním řádem.

Z vysvětlení podaných třemi rektory vyplynulo, že v daných případech nesrovnalostí šlo o absol-

studijnímu pobytu na Universidad de Las Palmas de Gran Canaria (Kanárské ostrovy), který absolvoval v minulém akademickém roce. „Ocenění mě potěšilo a jsem rád, že se porotě líbil můj místy i hodně kritický pohled,“ uvedl Jan Marcaník.

Slavnostní vyhlášení vítězů a předání diplomů proběhlo 19. 11. v Domě zahraničních služeb v rámci akce „Bez hranic“ za účasti ministryně školství Miroslavy Kopicové. První místo a třetí místo obsadily studentky Univerzity Karlovy Tereza Máčová a Zuzana Dvořáková. -mav-

venty, kteří dříve neúspěšně studovali v témže nebo příbuzném studijním programu na vysoké škole v ČR a část tohoto studia jim byla uznána nebo o ty, kteří přestoupili z téhož nebo příbuzného studijního programu na vysoké škole v ČR nebo zahraničí. V dalších případech se jednalo o absolventy, kterým byly uznány dílčí povinnosti absolvovaného studia v obsahové stejné nebo příbuzném studijním programu v České republice nebo o absolventy, kterým bylo uznáno splnění dílčích povinností z předchozího kurzu celoživotního vzdělávání.

Podle slov ministryně Miroslavy Kopicové rektori přistoupili k celé věci velmi zodpovědně a adekvátně vážnosti současné situace. „A samozřejmě zůstává potěšující, že žádní další „rychloučtí“ se na právnických fakultách neobjevili,“ uvedla.

Z tiskové zprávy MŠMT vybrala -mav-

K sympoziu Pedagog a umění

Tři výtvarné školy vystavovaly v Uměleckém centru UP

Otázky aktuálního stavu výtvarného oboru řešilo sympozium pořádané ve dnech 4. a 5. 11. Katedrou výtvarné výchovy PdF ve spolupráci s Katedrou dějin umění FF s názvem *Pedagog a umění*. Tato akce byla uspořádána k počtě zakladatele výtvarného oboru na UP Josefa Vydry.

Na sympoziu vystoupila řada teoretiků umění a výtvarné pedagogiky i adeptů doktorských studií s příspěvky, jež se vztahovaly jednak k Vydrovi samému a k umělcům a teoretikům působícím v jeho vzdělávacích programech, jednak k aktuálním otázkám konceptce výtvarného školství, didaktiky výtvarné výchovy i k otázkám vztahu současného výtvarného umění k výchově. Z příspěvků jednotlivých účastníků mimo jiné vyplynulo, že momentálně nejdůležitější je společenská poptávka po odbornících, kteří jsou schopni zpřístupnit umění nejenom žákům při hodinách výtvarné výchovy, ale i širší veřejnosti ve spolupráci např. s galeriemi nebo neziskovými institucemi. Tito odborníci by se měli orientovat v současném uměleckém diskursu a uvádět ho do praxe. Tato poptávka bohužel někdy ostře kontrastuje s reálnou situací na školách, kde podle výzkumů často převládá model výuky, který se zaměřuje na stále se opakující témata (např. různá výročí, zhotovování výzdob škol apod.). Jako řešení se nabízí průběžné kurzy a další vzdělávání starších pedagogů, které by umožnily kontakt učitele s aktuálními přístupy, naučily je využívat nové technologie apod.

V rámci sympoza byla uspořádána výstava s názvem *Koncept a materiál*, na níž byly zastoupeny tři výtvarné školy, které poji právě osobnost zakladatele Josefa Vydry - Škola užitého výtvarnictví Josefa Vydry v Bratislavě, Střední škola umění a designu a Vyšší odborná škola restaurátorská Brno a pořádající Katedra výtvarné výchovy PdF.

Název výstavy byl záměrně dvojnásobný. Je možné jej chápat jako vztah, který se objevuje v každém jednotlivém díle (jako např. forma a obsah), nebo je možno na něj nazírat ambivalentně v zaměření výtvarných disciplín (např. konceptuální pojetí intermedialní tvorby oproti takovým disciplínám, které mají přímo materiál v názvu - textilní tvorba, kov a šperk).

Každá škola přistoupila ke zvolenému tématu individuálně. Brněnská škola vybrala na výstavu práce známých osobností výtvarného oboru, které tuto školu navštěvovali; kolekce bratislavské školy byla více zaměřena na užité umění - od grafického designu až po design nábytku. Olomoucká katedra svou expozici naznačila, že i v širokém spektru jednotlivých disciplín a na škole ne-ateliérového typu vznikají soustředěné práce, v nichž se projevuje vyváženost mezi sdělením a jejich technickou úrovní. Přestože katedra primárně nevyhovává své absolventy jako budoucí umělce nebo řemeslné specializované odborníky, vybavuje budoucí pedagogy jak konceptuálními, tak řemeslnými schopnostmi.

Katedra výtvarné výchovy jako pořadatel akce si je vědoma potřebnosti podobných akcí jak z důvodu sledování vývoje a zaměření výtvarných škol, tak i z důvodu zpřístupňování oboru veřejnosti.

Z podkladů Mgr. D. Jedličky a doc. H. Babyrádové připravila -mav-, foto P. Zatloukal

Slyšet jinak 2009

Ve dnech 10. až 12. 11. proběhl na Katedře hudební výchovy PdF UP v pořadí již devátý ročník alternativního kurzu hudební kreativity s názvem *Slyšet jinak*. Projekt byl letos rozložen do tří pracovních dní a tak jako v posledních dvou letech se ho zúčastnily studentky oboru Učitelství pro 1. stupeň ZŠ v kombinaci se speciální pedagogikou.

Projekt *Slyšet jinak* představuje v rámci českého hudebního školství zcela ojedinělou záležitost. Svými metodologickými východisky navazuje na britsko-německý program *Response* a rakouský *Klangnetze*. Vychází z požadavku tzv. bezbariérové hudební výchovy, ve které mají šanci se tvořit i hudebně vyjádřit všechny děti a studenti bez ohledu na své předchozí hudební zkušenosti a dovednosti. Hlavními zásadami jsou zde tzv. 3K, tedy kreativita, koncentrace a komunikace.

V rámci letošního ročníku měly frekventantky za úkol zhudebnit výtvarné dílo, což se ukázalo být velice inspirující. Jako předlohy jim posloužily obrazy významných představitelů světové moderny - Paula Klee, Vasilije Kandinského a Joana Miró.

Jako host se v rámci projektu představil Dan Dlouhý, skladatel a vedoucí Středoevropského souboru bicích nástrojů DAMA DAMA, který přednesl přednášku zaměřenou na vytváření zvukových objektů a jejich amplifikaci v prostředí základních a středních škol. Závěrečný koncert, během něhož zazněly tři výsledné kompozice, byl poté Danem Dlouhým nazvučen a studentky (a především posluchači), si tak mohli vychutnat nevšední hudební zážitek.

Projekt *Slyšet jinak* úspěšně proběhl pod vedením doc. Víta Zouhara, dr. Jaromíra Synka a dr. Gabrielly Coufalové také na začátku listopadu v Karlových Varech, a to v podobě jednodenního semináře pro učitele základních a středních uměleckých škol, který pořádal Národní institut pro další vzdělávání.

Mgr. G. Všeticková, Katedra hudební výchovy PdF
foto archiv katedry

Z JEDNÁNÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU UP

Akademický senát UP se na svém jednání 18. 11., za účasti předsedy Správní rady UP Ing. Jiřího Žáka, předsedy představenstva Farmak a. s., věnoval především těmto tématům:

- **Dlouhodobý záměr UP na rok 2009.** Informace o jeho plnění podala senátorům UP Ing. Henrieta Crková, kvestorka UP. Uvedla, že pro nedostatek financí nebylo možné naplnit plán ze 100 %. Po krátké rozpravě **Akademický senát UP vzal na vědomí zprávy o plnění cílů Dlouhodobého záměru na rok 2009, a to v oblastech Internacionalizace a další zvyšování konkurenceschopnosti vysokých škol, Řízení, organizace a podpůrné procesy, Financování a investiční rozvoj a oblasti Vnější vztahy.**
 - **Návrh dohody o spolupráci při řešení projektů VaVpl.** Univerzita Palackého získala příslib, že obdrží finance pro projekty z Operačního programu Věda a Výzkum pro Inovace (dále jen VaVpl), prioritní osa 4. Jde o 934 mil. Kč. Tyto finance by měly sloužit k vybudování infrastruktury pro výuku ve spojení s vědou. Na základě dohod děkanů všech fakult UP bude uvedená částka využita pro projekty Lékařské fakulty (dostavba Teoretických ústavů) a Pedagogické fakulty (Vědecko-pedagogický areál PdF). Aby však mohly být tyto projekty realizovány, musí se na nich UP finančně podílet. Z vlastních zdrojů univerzity je tak nutné financovat 316 mil. korun. Tento výdaj je výdajem nad rámec částky tzv. neuznatelných výdajů projektů, tj. nad rámec dalších 109 mil. Kč, které fakulty, a tedy UP jako celek, rovněž musí financovat. Vzhledem k tomu, že režim financování těchto projektů, navržený MŠMT spočívá v tom, že na dofinancování účasti na projektech OP VaVpl (prioritní osa 4) bude využit příspěvek poskytovaný ze strany MŠMT, může dojít k situaci, že prostředky určené na vzdělávací, vědeckou, výzkumnou a vývojovou, inovační, uměleckou či další tvůrčí činnost budou UP sníženy. Tím by se univerzita dostala do situace, kdy budou zdroje na krytí běžných rozpočtových výdajů omezeny. To by pak mělo vliv na sestavení rozpočtů všech součástí UP v letech 2010 až 2013. K tomuto je potřebné dodat, že navíc až do roku 2011 nezíská UP prostředky z MŠMT na žádnou ze svých investičních akcí. Důvodem je nedávno dokončená stavba pro Přírodovědeckou fakultu, pro níž UP ze státního rozpočtu získala 1 035 mil. korun. Kvestorka UP v této souvislosti senátorům sdělila, že vedení univerzity zvažuje přijmout revolvingový úvěr od některého z tuzemských peněžních ústavů vybraných ve veřejné soutěži, a to úvěr na financování běžných provozních (neinvestičních) výdajů veřejné vysoké školy (roční úroková míra 5 %). Tento záměr hodlá předložit Správní radě UP jako alternativní návrh financování nezbytných provozních výdajů.
- V prioritní ose 2 OP VaVpl jsou pak podány žádosti o dotaci na MŠMT na investiční akce BIOMEDREG (LF), Centrum Haná (PřF), NAVPA (FTK), Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů. V uvedených souvislostech požaduje MŠMT čestné prohlášení rektora UP, že univerzita má dostatek finančních prostředků na spoluúčast školy při financování projektů LF a PdF v prioritní ose 4. Rektor UP prof. Lubomír Dvořák předložil AS UP návrh dohody o financování plánovaných investičních akcí, již by měli podepsat jak rektor UP, tak všichni děkani fakult, předseda AS UP a předsedové AS fakult. Po delší diskusi pak AS UP přijal následující usnesení: **AS UP bere na vědomí dohodu LF a PdF a proces, který vede k dohodě všech fakult na způsobu financování projektů Operačního programu VaVpl - prioritní osy 4, které jsou v souladu s Aktualizací Dlouhodobého záměru na rok 2010 a Generelu UP na r. 2010 - 2015.**

-map-

JUDr. Cyril Svoboda na FF UP

Exministr zahraničních věcí a bývalý předseda legislativní rady vlády JUDr. Cyril Svoboda byl 15. 11. hostem Katedry politologie a evropských studií FF UP, kde přednášel na téma „Reflexe ratifikačního procesu Lisabonské smlouvy v ČR“. Přednášku spojenou s diskusí uspořádal EUTIS, o.p.s., ve spolupráci s katedrou, Eurocentrem Olomouc a EUROPE DIRECT.

-red-, foto -mo-

Mezigenerační dialog

Jak to vidí současný student a bývalý rektor

Žurnál UP se rozhodl přinést záznam rozhovoru profesora Josefa Jařaba, emeritního rektora UP, a Ondřeje Martíneka, studenta, který většinu doby svého studia zasvětil studentským organizacím a aktivitám. Oba dva se od počátku rozhodli vést interview spíše jako rovnocenný dialog s cílem vykreslit konfrontaci názorů dvou lidí, které sice spojuje stejná univerzita, ale zároveň je mezi nimi velký zkušenostní, generační i společenský rozdíl.

O. Martínek: Setkáváme se v době, kdy si připomínáme dvacet let od sametové revoluce, jejímž aktivním účastníkem jste byl i vy. Jak prožíváte jako vysloužilý revolucionář poslední dny a týdny?

J. Jařab: Po tom, co se mi stalo ve Spojených státech, kdy jsem se podruhé narodil, se naplno vracím zpět do života (prof. Jařaba postihl infarkt a mozková mrtvice zároveň, pozn. red.). Musel jsem se všemu učit znovu – mluvit, chodit... Teď už občas i něco napíšu a zase učím, ale určité zdravotní problémy přetrvávají. Ale o tom ví snad každý, protože nedávno to sdělily celé Olomouci Radniční listy (smích). A samozřejmě, všichni si teď připomínají dvacet let od Listopadu, takže i já se ohlídím zpět a sám v sobě rekapituluji.

A jak jste spokojeni vy, studenti, po dvaceti letech svobody a demokracie?

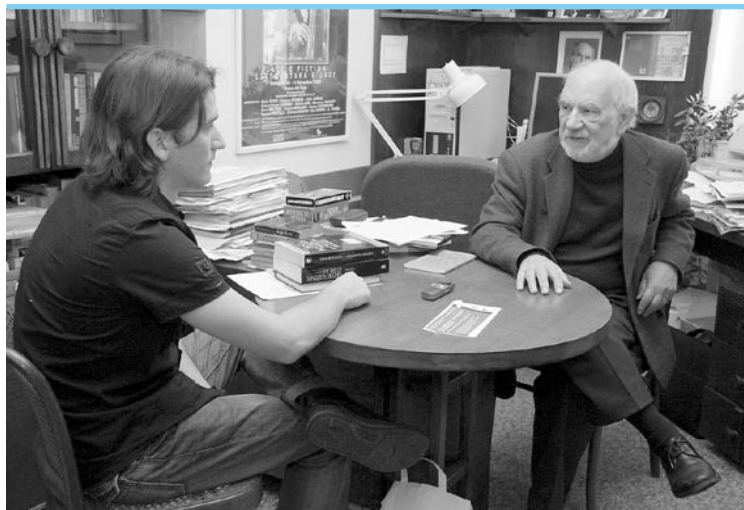
O. M.: Zrovna oheďky jsem někde psal, že z listopadových událostí, kdy mi bylo šest let, si pamatuji jen to, jak jsme s rodiči chodili na nádraží ve Svinově pozorovat nakládání sovětských tanků a ve škole jsme se učili soudružkám neříkat soudružky. Každ-

J. J.: Musím říct, že v době, kdy jsem byl rektorem, tak se i po roce 1989 objevovaly čas od času momenty, kdy se studenti ještě pořád dokázali spojit a vzednout. Jedním takovým příkladem byly koleje a jejich zdražování. Ale to mi přišlo spíše jako dnešní hádky o třicetikorunový poplatek u lékaře. Osobně to pro mě bylo i jistým zklamáním, protože šlo o zdražení třeba jen o dvacet korun, což bylo tehdy opravdu nezbytné. Mě potěšila jedna věc, a to, že jsem se počátkem devadesátých let mohl opírat právě o podporu studentské obce. Tehdy šlo o Informační centrum a snahu některých kateder je zlikvidovat, protože nechtěli knihy svěřovat „cizí“ knihovně. A byli to právě studenti, kteří viděli, že centrální knihovnu potřebujeme, a oni ji podrželi.

O. M.: Pohybuji se na univerzitě šest let a na moc případů sjednocení studentů za určitým cílem si nevzpomínám. Dejme tomu majálesy, ale ani ty už nejsou poslední tři čtyři roky s to fungovat tak, jako v jiných městech. Navíc participace studentů na jejich přípravě je dnes nulová. Nikdo nemá čas, nikomu se nechce. Navíc, a co je asi nejpodstatněj-

O. M.: Jak hodnotíte výsledek volby nového rektora a průběh samotné volby?

J. J.: Myslím, že bylo dobře, že se při druhé volbě rozhodlo mezi více kandidáty než v prvním kole. I když já bych čekal, že bude alespoň šest sedm kandidátů. Potěšilo mě, že při představování kandidátů v druhé volbě byla aula plná lidí, a tedy že se o volby začali zajímat, i když možná trochu pozdě. Ale to je takový náš český zvyk. Já jsem mnohokrát říkal i Václavu Havlovi „Vy jste se, pane prezidente, začal zajímat trochu pozdě o to, kdo bude vašim nástupcem,“ protože před koncem svého mandátu pole zcela vyklidil a teď není úplně šťastný ze svého nástupce. A já taky ne (smích). Ale to platí nejen v politice, ale i ve školství – myslet na to, co přijde po mně, že zanechávám nejen stopu, ale také linii, kterou by měl a mohl někdo následovat. Já sám se o to snažím, když učím. Na druhou stranu, rektori pro mě neměli již tak heroické možnosti jako já. Když jsem se rozhodl, že něco bude tak a tak, do týdne to opravdu bylo. Ve vsí neskromnosti musím říct, že tehdy jsme byli dost odvážní, a právě ta odvaha podle mne u mých následovníků trochu chyběla.

Prof. PhDr. Josef Jařab, CSc., dr. h. c. (1937) vystudoval anglistiku a rusistiku na FF UP. V roce 1990 byl jmenován profesorem anglické a americké literatury. V letech 1990-1997 byl prvním porevolučním rektorem Univerzity Palackého. V letech 1996-1998 a 2000-2006 byl senátorem Parlamentu České republiky. Absolvoval několik studijních a vědeckých pobytů ve Spojených státech, roku 1989 byl hostujícím profesorem na Harvardově univerzitě. Zabývá se dějinami americké literatury, zvláštní pozornost věnuje černošskému písemnictví a jeho místu v severoamerickém kulturním kontextu. Patří k významným politickým a kulturním osobnostem nejen v kontextu UP a Olomouce, ale i České republiky.

Bc. Ondřej Martínek (1983) absolvoval v roce 2007 studium žurnalistiky na FF UP, v současnosti je studentem Ruštiny se zaměřením na hospodářsko-právní a turistickou oblast. V roce 2004 spoluzakládal studentský časopis Helena v krabici, který následující čtyři roky vedl. Iniciovat vznik Unie studentů UP a organizoval nebo se podílel na řadě studentských akcí. Významně přispěl k navázání komunikace mezi jednotlivými studentskými organizacemi a univerzitou. Nyní se stará o PR organizace ESN UP Olomouc a klubu 15minut. Kromě toho pracuje od letošního roku jako redaktor v Oddělení komunikace RUP.

pádně je bezesporu, že se za těch dvacet let mnoho věcí posunulo k lepšímu, ale mnohdy mi přijde, že na onu svobodu a demokracii, které byly tehdy vydobyty, je dnes spíše nahlíženo jako na samozřejmost než jako na povinnost a závazek.

J. J.: Ano, musíme se ještě stále učit, jak v nich žít, tedy jak bych řekl – slušně a s respektem k těmto hodnotám. Nicméně, pokud jde o vysoké školy, což je oblast, kde by se mohla projevit větší spokojenost než někde jinde, máte určitě více možností jak studovat. Tehdy studovalo na vysokých školách čtrnáct procent mladých lidí, dnes je to skoro padesát. Snad jsou i lepší kantory, snad je lepší obsah studia. V čem je tedy zásadní nespokojenost studentské obce, je-li tedy nějaká? Je tu něco, za co by šli studenti znovu demonstrovat? A byli by vůbec schopni se sjednotit za společným cílem?

O. M.: O tom nejsem až tak přesvědčený. Naopak mám spíš dojem, že rok od roku je student ve vztahu ke své alma mater více a více apatický, že to pouto je čím dál volnější. Většina studentů nahlíží precí jen na dobu strávenou na vysoké škole jednak jako na nutnost a cestu k diplomu, jednak jako na jakousi zastávku na cestě životem, na které není třeba se zdržovat déle, než je nutné. Čekají na svůj „autobus“, ale nemají potřebu hned zastávku opravovat, vymalovat... dělat něco navíc. Jistě jsou tady tací, kteří se angažují nad rámec, ale určitě jich není tolik, kolik by mohlo být.

ší v procesu rozhodování, zda být aktivní či ne, nic za to nikdo nedostane. Já sám jsem více než čtyři roky vedl občanské sdružení vydávající studentský časopis Helena v krabici, sdružení, které iniciovalo snahu o vytvoření unie studentů a spoustu dalších aktivit a vše ve výsledku skončilo na základě nezájmu, nedostatku času, lidí a financí. Upřímně, iluze o zlepšení situace a zaktivizování studentů jsem už ztratil, naštěstí ne viru v ně.

J. J.: Hlavně si myslím, že posláním studentů není být revolucionáři, ale studovat a poznávat, učit se profesi. Občas je ale strašně zajímavé sledovat, co je tím bezprostředním signálem pro vzednutí studentů. Jako například v roce 1989 falešná zpráva o smrti neexistujícího studenta Martina Šmída.

O. M.: Ještě k té pasivitě studentů. Myslím si, že jde ruku v ruce i s dalšími aspekty, jako je například rozvoj univerzity. Učitel už pod sebou nemá dvacet, ale dvě stě studentů, a tak více méně vymizel fenomén osobního vztahu mezi kantorem a jeho studentem. Ale stejně tak spolu řádně nekomunikují ani katedry či fakulty.

J. J.: Ano, to je pravda. Ale podobně to bylo i tehdy. Dnes je to jen ještě výraznější, protože fakult je osm a studentů přes dvacet tisíc. Je zřejmé, že od kvantitativního růstu musíme teď přejít ke zvyšování a upevňování kvality. Vyžaduje to konkurenci, a to dokonce mezinárodní, do níž teď stále výrazněji vstupujeme. Čili i nové úkoly pro nové vedení.

Kolega Mašláň, se kterým jsem se setkal u obhajob projektu, mi připadá jako muž velmi věcný a zodpovědný. Při představování kandidátů mi přišlo, že právě on se dostal nejlípše k akademické obci, svým způsobem vyjadřování i schopností překročit ten pomyslný prostor mezi administrativou a akademickou obcí.

O. M.: Mně je sympatické i to, že chce profesor Mašláň na mnoha úrovních zavést manažerské postupy řízení univerzity...

J. J.: Z čistě manažerského přístupu k řízení já mám trochu strach a doufám, že to tak nebude. Záleží také na tom, koho si vybere do týmu prorektorů. Každopádně se nedomnívám, že se dá řídit univerzita čistě manažersky. Například – informační centrum a knihovna – tady nelze uvažovat jen manažersky, ale je třeba na věc nahlížet z hlediska odborného. Podobně jako knihovna na univerzitě v USA, kde jsem letos učil. Tamější knihovnické spolupracují se všemi profesory a dávno před začátkem semestru se dohodnou, co je potřeba za knihy a skripta, co mají a nemají, co je třeba objednat... A tady se to zatím v tomto směru moc neděje. Čili co chci říct, je to manažerská práce, ale je to i práce odborná. A výsledek? Na americké škole se mi nestalo, aby student přišel a řekl, to jsem nenašel, to jsem nepřečetl. Tady, i když vyberu texty volně přístupné na internetu, někteří studenti si je nepřečtou, buď nemají čas, nebo chuť. Nestudujeme tady průběžně, nevyužíváme času smysluplně. Když jsem v USA onemocněl, mohl jsem formálně předat výsledné

Cyrlometodějská teologická fakulta UP otevře zcela ojedinělý obor

V září příštího roku otevře Cyrlometodějská teologická fakulta UP nově a ve střední Evropě zcela jedinečně navazující magisterské studium Mezinárodní humanitární a sociální práce (MHSP). Obor bude vyučován na Katedře křesťanské sociální práce a cílem jejich pedagogů bude vzdělávat studenty pro humanitární a sociální práci jak v českém, tak v mezinárodním kontextu. Oproti běžným studiím sociální práce připravuje MHSP pracovníky pro působení ve zvláštních krizových situacích (např. povodně) a také v kulturně odlišných oblastech, v podmínkách extrémní chudoby, humanitárních katastrof a konfliktů, popř. pro práci s kulturně odlišnými skupinami.

Studium bude nabízet mimo jiné výuku třetiny předmětů v anglickém jazyce, přednášky a workshopy vedené zkušenými odborníky z českých a mezinárodních humanitárních organizací a možnost kvalitní praxe v českých a zahraničních humanitárních organizacích. Studium bude otevřeno nejen absolventům oborů Sociální politika a Sociální práce, ale i jiných oborů – podmínkou je složení rozdílové zkoušky během prvního ročníku.

Koncepce MHSP byla inspirována evropským programem Network on Humanitarian Assistance (NOHA), zahrnuje však i vlastní východisko, které spočívá v propojení humanitární práce s mezinárodní sociální prací. Obor byl vytvořen ve spolupráci s odborníky z univerzit z organizací z Holandska, Německa, Rakouska, Slovenska a USA. Vychází i ze zkušenosti,

jaké má Katedra křesťanské sociální práce CMTF UP s realizací bakalářského oboru Sociální a humanitární práce, který je už devět let uskutečňován ve spolupráci s CARITAS – Vyšší odbornou školou sociální Olomouc. Absolventi tohoto bakalářského programu již pracují na misích v Ugandě, Kongu, Pákistánu, Gruzii a na Ukrajině, pokračují na prestižních univerzitách v Rotterdamu a Oxfordu Brooks a pomáhali například také při povodních v ČR v roce 2009.

V současnosti Katedra křesťanské a sociální práce pod vedením Prof. Heinricha Pompeye a dr. Pavla Navrátila připravuje další navazující magisterský obor: Charitní a sociální práce, s jehož otevřením se počítá v září 2010. Více informací najdete na www.kks.upol.cz, e-mail: kks-cmtf@upol.cz, tel.: 585 637 193. -chat-

PAF 2009 – 8. Přehlídka animovaného filmu Olomouc

Osmý ročník jednoho z nejvýraznějších tuzemských festivalů zaměřených na animovanou kinematografii nabídne letos svým návštěvníkům desítky animovaných filmů v širokém žánrovém spektru, možnost k seznámení se s animovanou kinematografií Chorvatska, setkání s mnoha neotřelými osobnostmi, audiovizuální performance, video výstavy a instalace v prostorách Uměleckého centra UP Konvikt a mnoho dalších filmových, výtvarných a hudebních uměleckých zážitků. Na PAFu opět proběhne soutěž tuzemské audiovizuální a filmové tvorby JINÉ VIZE. Více na www.paf.cz a Žurnálu online.

Mezigenerační dialog...

známky studentů pro konec semestru, a to proto, že jsem s každým během roku průběžně pracoval a věděl jsem, co v kom je. Tady to zatím tak nefunguje, minimálně tedy u společenských a humanitních věd. To je třeba změnit a řešením není nějaký čistě manažerský přístup. Vzdělávací proces by se měl zaměřovat na rozvoj intelektu, znalostí a dovedností, ale neměl by přestat být i procesem humanizujícím. Každopádně držim profesoru Mašláňovi a nám všem palce.

O. M.: S tím nezbyvá než souhlasit, ale je třeba vůle a také názoru, který musí umět člověk prosadit. Stejně tak musí být ale rektor schopen kompromisu, pokud je možný a cestou. Pokud se ještě vrátím k volbám – poprvé v historii se stalo, že z první volby nevyšel vítěz. Osobně mi přišlo, že akademický senát v prvním případě, kdy proti sobě stáli dva kandidáti, nerozhodoval ve volbě ani tak o tom, koho zvolit, jako koho nezvolit, respektive, že ani jeden kandidát nebyl pro senátory tím, koho by chtěli vidět na postu rektora, a spíš jim o šlo o možnost opakování voleb.

J. J.: To je česká politika, víte? To máte Paroubek, Topolánek a Klaus. Kolkoliv udělal Klaus, tak Paroubek nepřemýšlel o tom, co vlastně Klaus udělal, ale protože to byla podpásovka Topolánkovi, tak ji uvítal. Bohužel se to naučil z politické scény i náš akademický senát. Tady se zdá být daleko důležitější, že někdo dal někomu facku, než že by to bylo dobré pro národ, pro potencionální voliče.

O. M.: Myslím, že i díky tomu nakonec zvítězil právě profesor Mašláň, že pro senát představoval dostatečně silnou osobnost, hodnou vedení univerzity. Z vašeho pohledu, rektor a jeho pravomoci – měly by být větší, menší?

J. J.: Ony nejsou zase tak malé. Určitě jsem ale velmi opatrný v podpoře všeho v Bílé knize. Určitě bych se bál toho, dělat z veřejných univerzit zno-vu státní, a právě k tomu to směřuje. Víím, že pan profesor Matějů, který koncept Bílé knihy vytvořil, vychází údajně z americké zkušenosti, ale to není celá pravda. On vychází ze systému, který je na univerzitách v jednotlivých státech federace, tedy že guvernér jmenuje členy správní rady. Ale státní uni-

verzity nejsou ty nejspěšnější. Na malé soukromé univerzitě, kde jsem působil v létě já, stejně tak na Harvardu, máte celý systém přípravy volby dalšího člena správní rady, a to buď někoho z akademické obce, nebo někoho, kdo je z akademickou obcí propojen a je nějak užitečný. Myslím, že ono to také záleží na osobnosti rektora, jestli si umí prosadit své, respektive přesvědčit. Alespoň mně se zdálo za těch sedm let, kdy jsem byl rektorem, že jsem o všem musel přesvědčovat. A tak to má být. Ne všechny jsem přesvědčil, ale když jsem přesvědčil alespoň většinu, nebo dostatečnou sílu, tak se to prosadilo.

O. M.: Myslíte si, že naše generace, která teď dospívá a přímo nezažila rok 1989 či první porevoluční léta, může do budoucna změnit českou politickou scénu?

J. J.: Já doufám, i když nevidím bezprostřední lék na to, co tu teď máme. Jestli už to náhodou není nevyčlelitelná nemoc, která se přenáší... Napadá mě, že by bylo dobře rozpusťt všechny politické strany a začít znovu, ale to není možné. Svým způsobem se to teď děje tím, že se fragmentují. Najednou máme TOP 09, přátele Miloše Zemana apod. Fragmentace není zdravá perspektivně, v této chvíli je to ale možná součást léčby. Ty dvě velké politické strany rozhodují o všem, i když by neměly, a možná že ani nemají tak velkou podporu. Jak jste říkal k volbě senátu – jedna nebo druhá strana jsou voleny, aby nebyla zvolena ta druhá.

O. M.: Fenomén „hlavně ať není zvolen ten druhý“ sekundárně přispívá k tomu, že se neprosadí ty menší subjekty. Tedy v senátu a ve sněmovně. Ve volbách na regionální a obecní úrovni lze přitom vidět čím dál tím větší podporu malých stran či nestraníků.

J. J.: Ale je to zásluhou i toho, že média máte rozdělena do dvou politických bloků, tedy kromě lidovek, které se staly novinami Hradu. Ty už jsou proti Paroubkovi i Topolánkovi a mluví jenom za Jakla, Weigla, Hájka atd. Podle mne na tom byla média lépe, než jsou teď. Dnes jsou v hrozném stavu. Já sám jsem rok strávil členstvím v Radě ČT a musím říct, že to byla strašná ztráta času.

Skupina LSB a Centrum intermedialních studií
Katedry bohemistiky FF zvou na
mezioborové koncipované přednášky o vztazích
mezi biologií, sémiotikou a jazykovědou
doc. RNDr. Antona Markoše, CSc.,
z Katedry filosofie a přírodních věd PŘF UK

Jazyková metafora života.

kteřá proběhne **15. 12. v 11.30 hod. v učebně č. 18**
v budově FF UP na Křížkovského ul. 10.

European Business Competence*Licence

Institut celoživotního vzdělávání FF UP nabízí získání mezinárodního certifikátu ekonomických znalostí, stupeň A. Přihlášky na zkoušku EBC*L je možné podávat **do 15. 12.** zkouška proběhne 9. 2. 2010. Vhodné pro studenty s ekonomickým vzděláním. Více informací na www.icv.upol.cz.

Jak vyhledávat v databázi SCOPUS?

Na toto téma připravila Knihovna UP seminář, který povede Mgr. Zuzana Kelnarová a který je určen pro vyučující, studenty i zaměstnance.

Obsah semináře:

nácvik a praktické příklady vyhledávání v databázi Scopus; sledování citací a indikátoru h-index; práce s nalezenými záznamy; možnosti personalizace.

Termín: 10. 12. 2009.

Místo a čas konání: Zbrojnice, přízemí, poč. místnost č. 164, vždy v době od 13.15 – 14.45 hod.

Vzhledem k omezenému počtu míst je potřeba se zaregistrovat: e-mailem – bis@upol.cz, nebo telefonicky – 585 631 744.

dokončení ze str. 4

O. M.: Určitě souhlasím. Nestačil jsem se divit, když se formovala TOP 09. V podstatě to je médii vytvořená strana. Neznámý subjekt, který nebýt toho, že spojil tři čtyři pět osobností, si, s dovolením, na stránkách novin ani neškrtně. A najednou byla TOP 09 vyzdvihována, zařazována do preferenčních anket, představitelé strany byli zváni do televize. A přitom, kdykoli se tady dříve objevil pokus o založení podobných stran, tak je média „zabila“ na druhý den. Výklady událostí jsou čím dál častěji přeinterpretovány ne jednou dvakrát, ale několikrát. A vždy podle toho, jak se to hodí a nehodí.

J. J.: Média jsou jednoznačně veliké zklamání. Přestože mají vysoké školy nějaké nedostatky, tak stejně je jejich stav polistopadovým vítězstvím. Média rozhodně ne, politika také ne.

O. M.: Bohužel je smutné, že média dokáží ovlivnit právě vysoké školy nebo jejich pověst a povědomí o nich u většiny obyvatel země. Počínaje srovnávacími tabulkami vysokých škol, které v podstatě nemají reálný základ, a konče například PR články soukromých společností lobujících za participaci na státních maturitách nebo přijímacích řízeních na vysoké školy. A pomineme-li medializování kauz typu Plzeň, nemají podle mě vysoké školy do médií zrovna snadný přístup, respektive není jim věnováno mnoho prostoru. Přitom se oblast terciárního vzdělávání týká pomalu každého druhého člověka do třiceti let a vysoké školy patří k největším zaměstnavatelům v mnoha regionech.

J. J.: To máte jako s našimi politiky. Ti si dovoli klást mezi priority vzdělání, vědu, ohánějí se jimi v programech a pak je to první věc, na kterou se vykašlou. Například Zeman v době povodní sáhl nejdříve pro peníze na školství, protože to nemá bezprostřední dopad. Povodně znamenají bezprostřední škodu, ale škoda, která vzniká, kdy něco vezmete ze školství, ta se projeví až za takových deset patnáct let. Řekl bych, že to je jeden z revolučních úkolů nové generace. Je třeba dívat se na to dokonce až z pohledu vlastního zájmu. Musíme být vzdělání, abychom obstáli ve světě. Připravil -mar-, foto -mo-

Takoví jsme byli ... Univerzita Palackého v osmdesátých letech

2009

20 let svobody a demokracie
v Olomouci

Zkoumat dějiny vysokoškolské instituce – nekulí vysokoškolského oboru v posledním desetiletí reálného socialismu – je nemalý orfík, se kterým si doposud ani nečetní historikové-specialisté nevědí rady. A tak i následující pokus o obraz dění na naší alma mater bude spíše konglomerátem nejrůznějších zážitků, vjemů a vzpomínek nežli výkladem vycházejícím z historiografického poznání. Je známo, že jsme vždy ve svém vztahu k minulým dějům determinováni a že tato determinace ovlivňuje i naše následné interpretace těchto dějů.

Studoval jsem na zdejší Filozofické fakultě v první polovině osmdesátých let minulého století – byl jsem tedy mladý, zdravý a mladicky nevědomý, chcete-li – blbý. Takže to je ono určující „kukátko“, kterým převážně vlnivě a nostalgicky nazírám na tuto dobu.

Určitě nejbizarnější vzpomínky chovám na výuku marxismu-leninismu a rozumí se i na vyučující tohoto předmětu.

Marxisticko-leninskou filozofii přednášel tou dobou doc. R. S., malý, drobný mužíček oděný v ošuntělém saku (v zimě pak tuto garderobu doplnila pletená vesta) a pohybující se – hloubavě zahleděný do sebe – rychlými krůčky po chodbách Filozofické fakulty. Soudruh docent byl nesporně vzdělanec – vždyť to byl jeden z prvních absolventů olomoucké univerzity. Doc. R. S. přednášel takřka výhradně o Ludvíku Feuerbachovi. „Ludvík Feuerbach, to byl nesmírně erudovaný filozof“, těmito slovy uváděl docent svoje přednášky, přičemž epiteton „erudovaný“ emfaticky protahoval: „e-ru-do-va-ný“. Pohled na docenta R. S. se zaujetím přednášejícího o L. Feuerbachovi pravidelně rozněžnil nejatraktivnější spolužačku z našeho studijního kruhu. „Ten R., to je taková marxistická my-šic-ka, takové malé, marxistické fu-fu-ňu-ňu,“ škádlivě pravila dvaadvacetiletá mondaní krásko; poté vrátila na správné místo sklouznuvší ramínko podprsenky a jala se diskutovat s docentem S. o německém předmarxistickém filozofovi, ač o něm nevěděla (stejně jako my ostatní) zhora nic. Docent se zjevným potěšením zájem přijal, zapomněl na seminární úkoly a dalším podrobným výkladem se „spustil do hlubin“ Feuerbachova filozofického konceptu.

Vyučujícímu vědeckého komunismu – přezdívaného Bob – věděl jsem z mnohého. Bob totiž proslul několika bonmoty, z nichž se mi pravděpodobně na celý život vryly do paměti dva – že totiž „až smrt vyrazila Karlu Marxovi péro z ruky“ (Bob měl pochopitelně na mysli příslovcečnou autorskou píli K. Marxe) a že „Karel Kautsky byl zprvu talentovaný marxista, poté váhavý centrista a nakonec renegát“. O několik let později – v průběhu mé vojenské prezenční služby – jsem oba Bobovy bonmoty „vybalil“ na prověr-

kovou komisi z vojenského „okruhu“, která přijela zkoumat marxisticko-leninskou připravenost „absolventů“ (tj. absolventů vojenských kateder vysokých škol). Vojenští experti přes marxismus-leninismus na mne zpočátku hleděli s nemalou nedůvěrou, ale jen do té doby, než jejich šéf – kulafoučký a zovíralně vystupující podplukovník – prohlásil, že jsem podal přesnou charakteristiku Karla Kautského. Díky, Bobe! A díky i tobě, Karle Kautsky! I s vaší pomocí jsem se vzápětí stal podporučíkem Československé lidové armády.

U třetího vzpomínaného vyučujícího marxismu-leninismu si nemohu vybavit, kterou disciplínu marx-leninských nauk vlastně přednášel. A není divu – přednášky dr. Č. totiž sestávaly z detailního popisu programu rakouské televize, střídaného sč. raznou kritikou zahňivajícího imperialismu, který dr. Č. považoval právě prostřednictvím sledování rakouské televize. Dr. Č. totiž pocházel z Přerova, kde na speciální televizní anténu „chytal Vídeň“. Soudruh doktor byl i vášnivým sportovním fanouškem; tudíž jsme dobře poznali i temná zákoutí profesionálního sportu. Jednou při popisu sportovního dopingu obdržel Č. dotaz, co je pravdy na tom, že slavná sovětská koulačka z počátku šedesátých let minulého století Tamara Presová byla ve skutečnosti muž. Dr. Č. se zaškaredil a rezolutně požádal o důkaz. Spolužák se odvolal na svého strýce, bývalého vrcholového atlety, který prý Presovou několikrát potkal na závodech. T. Presová zásadně nosila trička „ke krku“ – podle strýcova vyprávění – aby nebylo vidět, že má hrud chlupatější než leckterý mužský. Doktor Č. se opovrživě smál a nevěřičně kroutil hlavou: „Tohle že jsou důkazy!? Soudruzi, jste přece vysokoškolští studenti, budoucí skeptičtí historici!“ A tak jsme obdrželi ponaučení, co to tá skepse vlastně je.

Hluboce se do mé paměti též vryly tři studentští kolegové. Určitě nejproslulejším studentem naší tehdejší alma mater byl student medicíny Evžen. Pokud se domníváte, že termín „věčný student“ souzní pouze z akademickým prostředí první republiky, pak se mýlíte. Evžen byl věčným studentem reálného socialismu osmdesátých let. Takřka dvoumetrový chlapík černé pleti pocházel z africké Namibie. Svůj veškerý pozemský čas dělil mezi tři koníčky – pivo, rum a milostná dobrodružství. Na rozdíl od svých fešáckých a relativně movitých kolegů z arabských zemí Evženovy úspěchy u žen přímo souvisely se schopností přimět dobyvanou bytost k dostatečné konzumaci alkoholu.

Evžen byl též olomouckým aktivistou národní osvobozenéckého hnutí jihozápadní Afriky (SWAPO). Proto v olomouckých hospodách často nabízel propagační brožury této povstalecké organizace výměnou za panáky rumu. Ještě před nedávnem

jsem našel takovou tiskovinu ve svých papírech – obsahovala zejména fotografie sverepě se tvářících válečníků černé pleti, odhodlaně svírajících místo kopí, luků a šípů kalašnikovy.

U vyučujících olomoucké lékařské fakulty Evžen nebyl nijak oblíben. Jednou si mi trpce stěžoval, že o něm studijní proděkan prohlašuje, že permanentně čpí pivem. „No jo, ale on má pravdu“, replikoval jsem Evženovi stížnost. „Ano, má pravdu. Ale nemusí to přece říkat každému,“ litostivě pravil dvoumetrový černý obr. Bez ohledu na svoji povstalecko-aktivistickou image nechtěl Evžen po návratu na rodnou africkou hroudu ošetřovat zraněné povstalce – snil o kariéře lékařského specialisty v tehdejším západním Německu. Netuším, zda se mu podařilo tento sen uskutečnit.

Ať chceme, či nechceme, k vysokoškolskému studiu patří návštěvy restauračních zařízení. A tak si připomeňme tzv. traťovku vysokoškolského studenta z kolejí na Envelopě. Začínalo se v hospodě 4. cenové kategorie Na Růžku, vyznačující se nevábým, silně zakouřeným interiérem, v němž adekvátně vyhlížející „pivonoš“ dbal především na rychlý přísun desetistupňového piva. Po dvou „kouscích“ nabrala studentská parta směr na městské centrum, když minula luxusní restauraci v hotelu Palác. Další rundy následovaly v Ponorce, zvané též Aula či Plechová p...a. Na místě dnešní Koruny jste mohli zapadnout do lokálu Labužník (obecně zvaného Laban), jehož prostory byly vybaveny ošuntělými sametovými boxy, vybavené – pokud se nepletu – dokonce staříčnými rádií. Zvlášť alkoholu žádostiví studenti pokračovali pivem „na stojáka“ v protilehlé hospodě, kde se koncentrovali zejména romští spoluobčané. Ale to už se nedaleko nacházel kýžený cíl celé „traťovky“ – Mikulovská vinárna naproti Prioru na ulici 8. května. Do podzemních klenutých prostor této vinárny se vcházelo po úzkých točících schodech, které leckterému návštěvníkovi působily nemalé problémy při odchodu z tohoto pohostinského zařízení. Vinárně kraloval hřmotný vrchní pan Čubrda, pilně roznášející ve džbancích dva druhy údajně moravského domácího vína – červené a bílé. Vrchní Čubrda byl vůči návštěvníkům vinárny nesmírně tolerantní, takže hosté mohli hlasitě zpívat, hádat se, rvát, ba dokonce si zatančit na stole. Čubrda nesnášel jen rvačky, kdy dokázal rezolutně – s uplatněním své mohutné muskulatury – zasáhnout. Po „zavíračce“ zbývaly už jen nečetné olomoucké taneční šantány: „Letaadlo“ u fotbalového stadionu, Varna v Riegrově ulici či Tahiti bar v již zmíněném hotelu Palác. Jenže to už většinou nebyl studentský „šálek čaje“.

I takoví jsme byli ...

PhDr. P. Urbásek, ředitel Archivu UP

Habilitace a profesury

Pedagogická fakulta

Na jednání Vědecké rady PdF UP dne 8. 12. 2009 proběhne od 13. 15 hod. řízení ke jmenování profesorem v oboru Pedagogika - doc. PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D., docent Katedry technické a informační výchovy PdF UP; přednáška na téma „Nové trendy ve využití informačních technologií ve vzdělávání – možnosti a realita“.

Chcete si přečíst nové číslo Žurnálu UP ještě před jeho vydáním v tištěné podobě? Můžete: na webových stránkách UP www.upol.cz/zpravy/zurnal/archiv-zurnal-up/ je každý čtvrtek v poledne zavěšováno aktuální číslo ve formátu pdf.

Žurnál
Univerzity Palackého v Olomouci
čtete ♦ pište ♦ komunikujte
redakce@upol.cz
www.zurnal.upol.cz

♦ Diskuse ♦ Náznaky ♦ Ohlasy ♦

Reakce na článek „Komplikace namísto zjednodušení“

Žurnál č. 8, roč. 19, 27, 11., str. 9

Považuji za svou profesní povinnost reagovat na článek Mgr. O. Koláře v posledním čísle Žurnálu č. 8. Nepřisluší mi komentovat, zda jsou studenti na začátku zimního semestru vytížení, či ne. Jde o autorovu kritiku validace identifikačních karet coby průkazů studenta na UP. Přestože autor je čerstvým absolventem naší univerzity, prošel celým studiem nedotčen informací o významu validace, čili platnosti průkazu studenta. Tedy stručně. Validace má dvě funkce. Především prodloužení platnosti průkazu studenta na UP (jeden akademický rok) a dále prodloužení coby mezinárodního ISIC průkazu (platnost více než jeden kalendářní rok). Odtud vyplývá povinnost studenta podle Příkazu rektora B3-09/1-PR prodloužit si platnost průkazu studenta ještě před zápisem do vyššího ročníku. Zaplatit validační známku převodem z účtu, složenkou či v pokladně fakulty (dle předpisu té či oné fakulty) a vyzvednout si ji potom v pokladně před vlastním zápisem je činnost zabírající cca 20 minut. Po deseti letech od zavedení elektronického průkazu studenta na UP jsem považoval tuto znalost za zcela samozřejmou.

Ing. R. Nepožitek, CVT

Premiéra spotu na podporu dobrovolného dárčování krve

Za účasti prezidenta Českého červeného kříže RNDr. Marka Jukla, Ph.D., a primárky Transfuzního oddělení FNO MUDr. Dany Galuszkové, Ph.D., MBA, proběhlo 12. 11. slavnostní představení videospotu

na podporu bezplatného dárčování krve. Čtyřiceti sekundový apelující snímek, který je novou součástí celostátní mediální kampaně Českého čer-

veného kříže, vytvořil tým dobrovolníků skupiny Pomáháme pomáhat, který je složen především ze studentů olomoucké univerzity. Námět, scénář, režii a náročnou postprodukci plnou efektů zpracoval student žurnalistiky a filmové vědy UP Marek Partyš společně s Janem Látalem, studentem FAMU. Tvorba zabrala necelých šest měsíců a všichni tvůrci pracovali bez nároku na honorář.

Cestu inovativní kampani otevřelo šest členů realizačního týmu společným darováním krve, čtyři z nich darovali krev poprvé. Organizátoři věří, že díky spotu se podaří oslovit potenciální dárce krve a připomenout všem ničím nenahraditelnou hodnotu lidské krve.

Výsledný spot bude možné shlédnout na webových stránkách projektu Pomáháme pomáhat (www.pomahamepomahat.cz) i na dalších internetových serverech.

*Za tým Pomáháme pomáhat, L. Balarinová
foto archiv projektu*

Přírodovědecká fakulta: Debata (nejen) s děkanem

Studentská organizace Přírodovědecké fakulty POSPOL uspořádala 11. 11. debatu, které se zúčastnili zástupci z řad studentů, vedení fakulty, vědeckých pracovníků i členů fakultního akademického senátu. Téma diskuse tak mohla být nahlížena ze všech možných úhlů a objektivně zhodnocena. Děkan fakulty prof. Juraj Ševčík, PhD., se ochotně vyjádřil ke všem otázkám, které studenty mohou trápit. Na programu debaty se tak objevila například problematika evaluace, život na nové budově PřF, jiná tvář studijního oddělení či možnosti využití volného času v rámci fakulty.

Proběhla i čilá diskuse se zcela odlišnými názory na téma zavedení povinného školného. Pro každého, kdo se zapojil do diskuse nebo se přišel jen podívat, byla debata jistě velkým přínosem a otevřeným oknem do zákulisí chodu Přírodovědecké fakulty.

J. Doležalová, foto A. Kuzmin

Generace 89: Evropa očima dvacetiletých

V roce 1989 se narodili. Dnes mají příležitost vyjádřit své postoje a názory týkající se budoucnosti Evropy a jejích občanů.

Až do **31. 1. 2010** se mohou mladí lidé z devíti evropských zemí (mj. také z ČR), narození v roce 1989, zapojit se do pan-evropského projektu **Generace 89**.

Projekt si očima generace 89 snaží připomenout výročí pádu komunistických režimů v Evropě. Mladí lidé ze zemí, které mají různou zkušenost s rokem 1989, se tak jeho prostřednictvím budou moci vyjádřit k aktuálním tématům budoucnosti Evropy a budou moci o historii svých zemí debatovat.

Termíny: • **25.–28. 4. 2010** se účastníci vybraní porotami v jednotlivých zemích zúčastní setkání, jež proběhnou souběžně ve čtyřech evropských městech – Bruselu, Bukurešti, Praze a Varšavě; zde budou moci zformulovat své názory a požadavky v tzv. *Deklaraci generace 89*; • **7. 6. 2010** bude *Deklarace generace 89* představena zástupcům Evropské unie v Bruselu.

Podrobné informace o projektu a přihlášce jsou k dispozici na adrese www.generation89.eu.

Kolektiv VTP UP

Vám přeje hodně patentů
a podnikatelských úspěchů
v roce 2010

Šlechtitelů 21, 783 71 Olomouc
tel./fax: 585 631 420
e-mail: vtup@vtup.cz

www.vtpup.cz
 Univerzita Palackého v Olomouci
 VĚDECKOTECHNICKÝ PARK

VYSTUPETE Z DAVU ZAČNĚTE PODNIKAT

Podnikatelský inkubátor je místo pro studenty se zajímavým nápadem. Poskytuje výhodný pronájem kanceláří a poradenské služby pro podnikání.

- Zpracování podnikatelského plánu
- Pomoc s rozjezdem firmy
- Odborné konzultace a poradenství
- Propagace a reklama
- Sdílená kancelář na 6 měsíců zdarma
- Neboj se, domluv si schůzku

Podnikatelský inkubátor pro studenty

**PRO STUDENTY
SLUŽBY ZDARMA**

www.prijdterustknam.cz

Před dvaceti lety aneb I taková jsme byli /VII./

11. 12. – PONDĚLÍ

Je vyhlášen „Rudý týden“, během něhož jsou odstraňovány symboly moci KSČ.

Očista dočista

Jde o sundávání a demontáž různých zastaralých hesel, připomínajících archaickou dobu, kdy KSČ měla vedoucí úlohu. V souladu s tím byl včera u kina Lipa demontován první větší monument – kladivo se srpem – v hodně nadživotní velikosti.

Jedním z prvních nařízení nového ministra školství, pana Adama, bylo nařízení o okamžitém zapečetění kádrových a zvláštních oddělení vysokých škol. Pracovník Zvláštního oddělení UP tuto záležitost vůbec nevzal na vědomí a členy komise pro zapečetění vykázal pod pohrůžkou, že zavolá VB. Protože vznikly obavy, že se objeví snaha zničit materiály, které by neměly spatřit světlo světa, rozhodl se stávkový výbor studentů dveře Zvláštního oddělení zazdít. Akci provedla tzv. „zvláštní skupina“ v noci na 14. 12. od 3.00 do 3.30 ...

Chrámy pro studenty

Včerejší večer ve svatováclavském kostele patřil především lidu študáckému. Mši věnovanou právě NÁM sloužil katolický kněz František Lizna, jenž se posleze odebral i do naší auly, kde mimo jiné odpovídal i na otázky své dlouholeté „nezpůsobivosti“ k vykonávání svého poslání.

15. 12. – PÁTEK

Včera mělo opět celé město možnost zúčastnit se dalšího happeningu. Spontánní nadšení studentů zcela ignorovalo vytrvalé přání a alegorický průvod se vydal do města. Za belhající se hvězdou následovaly spousty alegorických skupinek jako tank s rudarmějci volajícími „MY OPJAT ZDĚS – NESEME VÁM SVOBODU“, statečné průkazky KSČ volající „JAKEŠE NA HRAD – STÁTNÍ APARÁT JE NÁŠ KAMARÁD – SNB JDE S NÁMI, STB TAKY“ a nad tím se tyčil transparent „CHCEME DO SBĚRU“, skupina šašků s heslem „VEMTE NÁS MEZI VÁS“, pohotovostní pluky s přílbami, obuškami a štíty s nápisy „MÁME HOLÉ RUCE – STUDENTI NÁS BILI – DNEŠNÍ ZÁSAH BUDE ADEKVÁTNÍ“, tři vězni s heslem „MILOŠI A ŠTĚPÁNE, NA BORECH VÁS ČEKÁME“, kočárek s dítětem s nápisem „PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPLETL JSEM SE“ atd.

(...) U olomouckého soudu proběhla korunovace Iví a pak průvod zamířil na náměstí, kde byly symbolicky vysobozeny Spravedlnost, Svoboda a Demokracie z klece. Ať žije veselá revoluce!

Připravila -mav-, foto P. Zatloukal

Zdroj: Přetlak 15 - 12. 12., Přetlak 17 - 14. 12., Přetlak 18 - 15. 12., Přetlak 19 - 16. 12., Přetlak č. 33, 25. - 26. 1. 1990, Jak jsme (ne)stávkovali (Pokračování příště)

**Tady, tehdy a teď:
Vzpomněli jste si také? Napište!**

2009

20 let svobody a demokracie
v Olomouci

„Rudý týden“

Korunování Ivi před budovou soudu

Držitel Pulitzerovy ceny...

rozšiřování knižního fondu v této oblasti. Vlastnictví takovéto zvláštní knižní sbírky je v akademickém světě vždy ukazatelem úspěchu, odborné úrovně a podnikavosti instituce a pomáhá šířit dobré jméno univerzity. K seznamu děl se dá dostat přes katalog knihovny UP. I když prof. Litwackovi již dělá chůze jistě potíže, vypravil se na návštěvu Zbrojnice, aby jako pravý badatel sbírku Hugginsovy knihovny spatřil na vlastní oči a mohl si jednotlivé knihy vzít do ruky a prohlédnout si je. S velkým zájmem si jednotlivé tituly sbírky procházel a vyslovil uspokojení, že o takto významnou sbírku je dobře pečováno.

Páteční program třídního kolokvia vrcholil promítáním dokumentárního filmu zachycujícího události z listopadu 1989 v Olomouci. Na něj navázala pozoruhodná diskuse s jednou z klíčových postav revolučních dní, s prof. Josefem Jařabem, který z osobní

zkušenosti živě přiblížil atmosféru doby nejen zahraničním kolegům, ale i mladším účastníkům kolokvia.

Mezi významné hosty kolokvia dále patřili i Barbara Seidmanová, z Linfield College, James Deutsch ze Smithsonian Institute (USA) a kulturní atašé velvyslanectví USA v Praze David Gainer. Mezi přednášejícími byli i amerikanisté z Velké Británie, Francie, Německa a Slovenska.

Pořadatelem akce byla Katedra anglistiky a amerikanistiky FF ve spolupráci s Konferenčním servisem UP (naše díky patří Jitce Hýbnerové). Grantem americké vlády přispělo americké velvyslanectví USA v Praze. Akce proběhla jako součást grantového projektu „Pluralita kultury a demokracie“ (řešitel doc. Marcel Arbeit).

Mgr. L. Merz a doc. M. Peprník, koordinátoři kolokvia,
foto na titulní straně -mo-

Dokončení ze str. 1

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLOMOUC, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velenamazochova@upol.cz, milada.hronova@upol.cz, http://www.zurnal.upol.cz. Roč. 19, 2009/2010. Odpovědná redaktorka V. Mazochová. Výkonná redaktorka M. Hronová. Jazyková úprava T. Chalupa, O. Martinek. Technická redakce M. Cyprová. Členové redakční rady: T. Opatrný (předseda), L. Bartková, M. Cajthaml, F. Dienstbier, J. Fiala, V. Karásková, M. Kolář, M. Malacka, V. Mihál, P. Neumeister, L. Špirudová, P. Urbásek. MK ČR E 12524. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 30. 11. 2009. Vychází 4. 12. 2009. Uzávěrka příštího čísla 7. 12. 2009. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.